

Aktuell påverkan och samverkan 2023-08-29

Dnr RUN-00388-2023

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna informationen.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten arbetar för ett tydligt regionalt ledarskap. Tillsammans med andra aktörer driver regionen påverkansarbete så beslut på nationell och EU nivå ska vara gynnsamma för länet och organisationen. Dagordningarna inför olika nationella och internationella möten kan komma med kort framförhållning och finns således inte med i ärendet. Under denna punkt finns det möjlighet att muntligt lyfta och diskutera aktuella frågor.

Sammanfattning

Ärendet samlar Region Norrbottens aktuella påverkan och samverkan i regionala utvecklingsfrågor som har nationell och internationell karaktär.

Ärendet

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på EU-kommissionens förslag till förordning om nettonollindustrin – Net Zero Industry Act

Europaforum Norra Sverige (EFNS) lämnade den 25 juni 2023 in synpunkter på EU-kommissionens förslag till förordning om nettonollindustri (NZIA).

Sammanfattning av EFNS ståndpunkter:

- EFNS anser att EU-kommissionen bör ställa krav på minskad klimatpåverkan – inte styra mot specifika tekniker. För att främja ny utveckling med innovationskraft är teknikneutralitet en förutsättning. Förordningens listning av netto-noll tekniker är begränsad och riskerar att utelämna teknologier som är eller kan komma att bli vitala för den gröna omställningen
- EFNS ser även risker med snabbspår för strategiska projekt eftersom det kan bromsa processer för andra typer av företagsetableringar än netto-noll teknologier som också är viktiga för den gröna omställningen samt den lokala och regionala utvecklingen.

- Att utveckla snabbare och transparenta tillståndprocesser för mer effektiva verksamhetsetableringar är av stor vikt men de måste lämna utrymme för medlemsstaterna, regionerna och kommunerna att utveckla snabbare processer efter egna förutsättningar och resurser.
- Förslaget medför en detaljreglering som riskerar att gå över det nationella självbestämmandet och inkräktar även på det svenska kommunala självstyret. Det är viktigt att värna medlemsländernas och regionernas beslutanderätt. Lokal och regional förankring krävs för ökad samhällelig acceptans vid etablering av industrier. NZIA behöver ha en territoriell dimension som involverar kommuner och regioner och som tar hänsyn till demokratisk förankring och det svenska kommunala planmonopolet.

AER Generalförsamling, den 28–30 juni, Barcelona.

Assembly of European Region (AER) är ett nätverk av regioner i Europa. Det är en interregionala samarbete. Över 100 regioner från 20 länder deltar, i nätverket.

Johannes Sundelin valdes till ny vice ordförande, Johannes område som han kommer att arbeta med fastställs den 7 september på AER möte i Bryssel. Kenneth Backgård som var tidigare vice ordförande för AER, valdes till AER Monitoring & Evaluation Group. Regionen kommer att vara engagerade i två arbetsgrupper samanhållningspolitiken och energigruppen.

EU-besök i juni

Under första halvåret 2023 var Sverige för tredje gången ordförande i Europeiska unionens råd, det så kallade ministerrådet. Ordförandeskapet roterar mellan EU:s 27 medlemsländer var sjätte månad och värdlandet planerar och leder arbetet i ministerrådet och företräder rådet i förbindelserna med övriga EU-institutioner. I juni var flera av mötena förlagda i Norrbotten.

Sammanhållningspolitik

SMOR är förkortningen av namnet Arbetsgruppen för strukturåtgärder och de yttersta randområdena. SMOR jobbar med EU:s sammanhållningspolitik och ska se till att den tar hänsyn till de särskilda utmaningar som finns på vissa håll i unionen. Det kan handla om regioner som är avskids, som är öar, bergiga eller har ett besvärligt klimat. SMOR:s arbete har stor påverkan på oss som lever och verkar längst bort från EU:s centrum. Därför var det ett viktigt besök. Tredagarsbesöket omfattade bland annat besök på Hybrit, ReeMap och världsarvet Gammelstads kyrkby. Därefter gick resan via Norsjö till Skellefteå. Deltagarna mötte under sina dagar i norra Sverige att aktö-

rer inom akademi, kommun och näringsliv. Glenn Berggård höll ett tal både vid middagen där han tackade för det sammanhållningspolitiken har gjort för norra Sverige och betonade betydelsen av fortsatta eufonder. På morgon-sessionen presenterade Glenn Berggård en översikt av alla satsningar som är på gång i Norrbotten och vilka kring utmaningar det skapar i andra sektorer och samhällsservicen.

Regeringskansliet var värd för besöket, men programmet hade utarbetats i samarbete mellan Region Norrbotten, Luleå kommun, Region Västerbotten, Norsjö kommun, Skellefteå kommun och North Sweden European Office.

Miljöpolitik

I slutet av juni möttes medlemsstaternas miljöattachéer i Luleå för diskussioner och studiebesök. Syftet med besöket var att ge mötesdeltagarna en överblickande introduktion om norra Sverige samt ge lokala och regionala perspektiv på den gröna omställningen. På plats för att möta dem var Luleå kommun, Region Norrbotten, LKAB och Vattenfall och berättade de olika perspektiven inom den gröna omställningen. Glenn Berggård lyfte särskilt vikten av att EUs miljölagstiftning måste vara territoriellt anpassad då det annars kan få motsatt effekt. Så som förslagen procentsats av kommunensyta för restaurering av natur och lagen om kompostupphämtning som träder i kraft i år.

Datainfrastruktur

Den andra veckan i juni stod RISE värd för Big Data Value Associations årliga konferens Data Week i Luleå. Konferensen på temat datainfrastruktur attraherade över 200 forsknings- och innovationsaktörer inom Big Data och AI. Programmet innehöll bland annat studiebesök på testbäddarna RISE ICE Datacenter och 5G vid LTU. En simtur under midnattssolen var ett uppskattat exotiskt inslag. Glenn Berggård höll ett välkomsttal vid den inledande receptionen.

Territoriell politik

ESPON är ett EU-finansierat program som levererar kvalitetsexpertis till offentliga myndigheter som ansvarar för att utforma territoriell politik.

Konferensen i juni var ett tillfälle att lära sig om erfarenheter av grön industrialisering i norra Sverige samt andra delar av Europa. Genom föreläsningar och workshop fick lokala, regionala och nationella intressenter samt forskare utbyta kunskap och modeller för samverkan. I sitt välkomsttal lyfte Anders Öberg upp den viktiga roll som universitet och forskningsinstitut har för den gröna omställningen.

Bilagor:

Europaforum Norra Sverige position net zero industry act

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

Funktionsbrevlåda Utveckla Norrbotten